

[Aksel Larsen.]

skulde der meget let kunne skaffes et stort Flertal herfor, ikke alene paa Rigsdagen, men ogsaa ved en Folkeafstemning.

Vi mener, at denne Grundlovsrevision maa og skal gennemføres i Vinter, af den simple Grund, at vi skal have Forfatningsvalget senest til Foraaret. Vi skal have det senest til Foraaret for saa hurtigt som muligt at slippe af med det nuværende, absolut grundlovsstridige Landsting.

Vi gjorde i Samlingsregeringen et Forsøg paa at faa Landstinget opløst og nyvalgt. Det modsatte man sig. Derved har man for saa vidt sat det nuværende Landsting ud af Spillet, for et Landsting, der er valgt paa grundlovsstridig Maade og ingen Ret har til at opholde sig her i denne Bygning, kan naturligvis ikke have Indflydelse paa Lovgivningen i Vinter. Landstinget maa finde sig i, at det i denne Vinter bliver Folketinget, som træffer alle vigtige Afgørelser. Men for at tale med gamle Cato vil jeg tilføje: For øvrigt mener jeg, Landstinget bør ødelægges!

Det er klart, at hverken efter Venstres Valgagitation eller efter Regeringens Programklæring kan Folketinget holde sig beskedent afventende. Reaktionær Politik maa med Folketingets Sammensætning være en Umulighed, og henholdende Visnepolitik har Landet ikke Raad til. Tiden og Situationen er for alvorlig til, at man kan undlade den fornødne og rigtige Handling paa Samfundslivets forskellige Omraader. Samlingsregeringens Politik, som havde Tilslutning af Folkets store Flertal, maa videreføres, og det bliver ganske aabenbart Folketinget og ikke Regeringen, som paa afgørende Omraader kommer til at repræsentere Initiativet i denne Samling. Skulde dette medføre, at Regeringen kom i Mindretal, ved jeg naturligvis ikke, om den vil tage de parlamentariske og ønskelige Konsekvenser, men heldigst vilde det være, om dette Intermezzo med en Venstremindretalsregering blev saa kort som muligt, saa vi kunde faa en handlekraftig Regering, om hvilket Folket kunde have Grund til at forvente, at den vil gøre Folkets Vilje til Landets Lov.

Bertel Dahlgaard: Det nu afholdte Valg kan for de enkelte Partier give Anledning til højst betydningsfulde Overvejelser, men disse Overvejelser vil i al Almindelighed unddrage sig Offentlighedens Bedømmelse. Det sikre er imidlertid, at det ikke nytter for noget Parti at blive fortrydelig eller bitter over, at Valget er gaaet det

imod. Derimod kan det i høj Grad være frugtbart at klare sig, hvad Folketingsvalget lærer os om det politiske Udviklingsstrin, vi befinder os paa. Ethvert Valg aabenbarer visse Sider af vor folkelige Udvikling. Jeg vil gerne her sige lidt om det, der synes mig at karakterisere dette Folketingsvalg og dets Udfald.

Det første er da dette, at Valget trods betydningsfulde Forskydninger udviser en overordentlig Bestændighed i danske politiske Tilstande. Naar vi betænker, at vi i disse Aar har gennemlevet den største Katastrofe i Menneskehedens Historie, betænker, hvilke Prøvelser vort Folk har maattet gennemgaa, saa er det ganske overraskende, at danske Partikonstellationer ikke har undergaaet større Ændringer. Det kan maaske lede nogle til at tro, at Tiden politisk set har staaet stille herhjemme, og at Sindene er ret uberørte af de vældige Begivenheder. Jeg tror, intet vilde være mere fejlagtigt. Det betyder efter min Mening kun dette, at den politiske Fornyelse og Udvikling her i Landet ikke foregaar ved store Partiomvæltninger, men foregaar inden for de bestaaende Partier. Man faar et stærkt Indtryk heraf, hvis man, i Stedet for at hæfte sig ved Partigruppernes Navne, sammenligner Partiernes Indhold, deres Standpunkter, f. Eks. efter Verdenskrigen, og saa de Programmer, hvorpaa de nu gik til Valg.

Tag det forfatningsmæssige. De Konservative havde dengang, omkring 1920, netop gennemtvunget, at Grundloven af 1915 byggede paa Tanken om et Landsting som Regulator for det politiske Liv, sikret, at dette Landsting altid skulde være bagefter den politiske Udvikling, der er bestemmende for Folketingets Sammensætning, og derfor ogsaa sikret 35 Aars Valgret til Landstinget. I Dag hylder de Konservative en Forfatningspolitik, der bygger paa eet Vælgerkorps og een Valgdag og 21 Aars Valgret.

Eller tag et andet Eksempel. Efter sidste Krig dannedes en Regering med det Program omgaaende at fjerne alle Krigstidens Restriktioner, og den proklamerede en uhemmet Liberalisme i gammeldags Forstand. I Dag er alle Partier enige om, at Afviklingen af de økonomiske Restriktioner maa foregaa gradvis, i Kontakt med den økonomiske Udvikling ude i Verden. Vi forstaaer, det ogsaa er det nuværende Ministeriums Opfattelse. Der er en Afgrund mellem Madsen-Mygdals „frie Kræfters frie Spil“ i 1920 og saa det nuværende Ministeriums Opfattelse i Dag, og saa bærer dog begge de to Ministerier Navnet Venstre.